

Beslut

efter tematisk kvalitetsgranskning av hem- och
konsumentkunskap vid Kringlaskolan belägen i Södertälje
kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19 § skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning av ämnet hem- och konsumentkunskap. Syftet är att granska om elever i grundskolans årskurs 7 - 9 får en undervisning i ämnet av god kvalitet. För att bedöma det granskas såväl undervisningens innehåll som undervisningens allmändidaktiska kvaliteter.

Granskningens syfte besvaras genom följande frågeställningar.

1. I vilken utsträckning innehåller undervisningen i hem- och konsumentkunskap de tre kunskapsområden som kursplanen anger?
2. I vilken utsträckning genomförs undervisning i hem- och konsumentkunskap med allmändidaktiska kvaliteter?

Granskningen genomförs i 23 skolor. I urvalet ingår såväl kommunala som fristående skolor belägna i större och mindre kommuner. Kringlaskolan med Pysslingen skolor som huvudman ingår i denna granskning.

Skolinspektionen besökte Kringlaskolan den 28–31 maj 2018. Besöket genomfördes av utredare Ulrika Hultberg och Sarah Vinterlycka. Skolinspektionen har tagit del av dokumentation från skolan och genomfört observationer av undervisningen samt intervjuer med elever, lärare och skolledning.

Varje besökt skola får ett beslut. I detta beslut gör Skolinspektionen en samlad bedömning av det granskade området utifrån de övergripande frågeställningarna. Därefter följer en motivering till de utvecklingsområden som Skolinspektionen har identifierat inom ramen för granskningen.

När kvalitetsgranskningen är avslutad i sin helhet redovisas de samlade resultaten i en övergripande kvalitetsgranskningsrapport.

Fakta om Kringlaskolan

Kringlaskolan är en fristående grundskola med elever i förskoleklass och årskurserna 1–9. Skolan har cirka 520 elever varav 157 elever går i årskurserna 7–9. Enligt inkomna uppgifter från skolans rektor ansvarar en obehörig och icke-legitimerad lärare för undervisningen i hem-och konsumentkunskap för årskurserna 7–9.

Sammanlagt är 118 timmar avsatt för undervisningen i ämnet, varav 95 timmar till årskurs 7–9. Skolan arbetar timplanelöst med fyra projekt per läsår, där hem- och konsumentkunskap ingår i ett projekt i årskurs 7, två projekt i årskurs 8 och tre projekt i årskurs 9.

Betygsstatistiken visar att andelen elever som har betygen A–E i hem- och konsumentkunskap har varierat mellan 94–100 procent de senaste fem läsåren. Andelen flickor respektive pojkar som erhåller betyget A–E har också till liten del varierat. Under fyra av de fem senaste läsåren är det mindre andel flickor än pojkar som erhåller godkända betyg i ämnet.

Skolinspektionens bedömning

Undervisningen planeras och bedrivs utifrån kursplanen

Skolinspektionen bedömer att undervisningen i hem- och konsumentkunskap planeras och genomförs så att de kunskapsområden som anges i kursplanen till stora delar omfattas av undervisningen. Granskningen visar dock att planeringen och genomförandet av undervisningen inte innefattar innehållspunkterna *Tvätt och rengöring samt olika rutiner och metoder för detta* och *Arbetsfördelning i hemmet ur ett jämställdhetsperspektiv*.

Granskningen visar vidare att planering och genomförande av undervisningen ger eleverna möjlighet att utveckla de flesta av de ämnesspecifika förmågorna.

Skolan arbetar med fyra projekt per läsår och i dessa sker flera ämnesövergripande samarbeten mellan bland annat hem- och konsumentkunskap, idrott och hälsa, naturorienterande ämnen och spanska.

Undervisningen bedrivs med allmändidaktiska kvaliteter

Skolinspektionen bedömer att undervisningen bedrivs med mycket goda allmändidaktiska kvaliteter. Granskningen visar att undervisningen bedrivs i en trygg och stödjande miljö. Läraren har positiva förväntningar på eleverna och bejakar och uppmuntrar deras idéer vilket ger eleverna goda möjligheter till kreativitet. Till sin karaktär är både de teoretiska och de praktiska uppgifterna sådana att de är "utan tak", det vill säga att uppgifterna kan vidareutvecklas utifrån elevernas individuella förutsättningar och behov av utmaningar. Läraren är aktiv i elevernas planering och genomförande av arbetsuppgifterna och säkerställer att eleverna utmanas såväl i de praktiska som i de teoretiska momenten.

Läraren skapar variation och balans mellan lärarledda genomgångar och elevaktivitet. Det, tillsammans med ett aktivt lärarstöd, tydliga instruktioner och väl disponerade arbetsuppgifter, gör att undervisningen är strukturerad och att övergångar mellan planerade aktiviteter genomförs utan att ordningen störs.

Undervisningen ger eleverna möjlighet att reflektera över sitt lärande både i samband med att de samtalar om arbetsprocesserna och i samband med att de utvärderar lektionens innehåll och form. Eleverna ges även möjlighet till skriftlig och muntlig kamratrespons. Läraren följer upp hur eleverna arbetar med olika uppgifter och ger kontinuerligt respons och återkoppling på deras arbetsinsatser och kunskapsutveckling.

Identifierade utvecklingsområden

I syfte att höja verksamhetens kvalitet bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete i första hand behöver inledas inom följande område.

- Undervisningen behöver utvecklas så att den i högre utsträckning behandlar tvätt och rengöring samt olika metoder för detta och arbetsfördelning i hemmet ur ett jämställdhetsperspektiv.

Skolinspektionen bedömer att undervisningen inte ger eleverna möjlighet att utveckla kunskaper om tvätt och rengöring samt olika metoder för detta och kunskaper om, eller möjlighet att reflektera över, hur arbetsuppgifter fördelas i hemmet ur ett jämställdhetsperspektiv. Granskningen visar att läraren inte har säkerställt att innehållspunkten *Tvätt och rengöring samt olika metoder för detta* finns med i planeringen. Området tvätt behandlas endast i årskurs 5 och inte i årskurs 7–9.

Granskningen visar att läraren inte har säkerställt att innehållspunkten *Arbetsfördelningen i hemmet ur ett jämställdhetsperspektiv* finns med vare sig i planeringen eller i genomförandet av undervisningen. Undervisningen berör inte på ett strukturerat sätt hur arbetsfördelningen i hemmet ser ut, utan läraren förmedlar genom sitt förhållningssätt att alla ska göra allt, oberoende av kön. Eleverna har inte heller på ett strukturerat sett getts möjlighet att kritiskt granska traditionella könsmonster och ifrågasätta och reflektera kring olika uppfattningar gällande könsmonster som omgärdar hemarbetet.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 10 januari 2019 redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redogörelsen skickas via e-post, till skolinspektionen.linkoping@skolinspektionen.se. Ange aktuell skolenhet och aktuellt diarienummer i ärendemeningen i de handlingar som sänds in.

På Skolinspektionens vägnar

X Maria Sundkvist

Maria Sundkvist
Avdelningschef/Beslutsfattare
Signerat av: Maria Sundkvist

X Ulrika Hultberg

Ulrika Hultberg
Utreddare/Föredragande
Signerat av: Ulrika Hultberg

Se Bilaga 1 Författningsstöd

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:

<https://www.skolinspektionen.se/sv/Tillsyn--granskning/Kvalitetsgranskning/Skolinspektionen-granskar-kvaliteten/hem--och-konsumentkunskap/>